

Отримано: 8 травня 2025 р.

Прорецензовано: 29 червня 2025 р.

Прийнято до друку: 120 оипня 2025 р.

email: oksanarog@vnu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5304-0837>

email: andreyhimushka@yahoo.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-7092-301X>DOI: [http://doi.org/10.25264/2519-2558-2025-26\(94\)-37-41](http://doi.org/10.25264/2519-2558-2025-26(94)-37-41)

Рогач О. О., Тиводар А. О. Сучасна військова термінологія через призму перекладу. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2025. Вип. 26(94). С. 37–41.

УДК: 81'25:355

Рогач Оксана Олексіївна,
кандидат філологічних наук, професор,
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Тиводар Андрій Олександрович,
здобувач третього рівня освіти,
Волинський національний університет імені Лесі Українки

СУЧАСНА ВІЙСЬКОВА ТЕРМІНОЛОГІЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПЕРЕКЛАДУ

Сучасні воєнні конфлікти, загальносвітові загрози і небезпеки, виклики усталеному світовому устрою, удосконалення способів ведення війни спонукають до інтенсифікації міжнародної комунікації та обміну інформацією на рівні військових відомств й особового складу. Результатом такої комунікації є створення і розвиток новітньої військової термінології, алгоритми її удосконалення, зрозумілості та коректності при перекладі. Термінологія – не статична система, вона постійно розвивається разом із розвитком технологій та наукових знань. Це особливо важливо враховувати під час перекладу новітніх термінів у військовій галузі, де кожен новий винахід або технологія потребують введення нових термінів або перегляду старих. Зміни у військовій сфері і технічний прогрес призводять до зростання кількості нових термінів та, відповідно, труднощів у їх перекладі, але разом із тим спостерігаються семантичні зміни як от розширення чи зміна значення існуючих термінів. На сучасному етапі нативізації української військової термінології важливе значення має уніфікація термінів та пошук точного відповідника у мові перекладу. Структурний аналіз військової терміносистеми свідчить про її поділ на однослівну й багатокомпонентну. Аналітичні терміни становлять більшість і виявляють стійку тенденцію до зростання їхньої кількості. Найпродуктивнішими є дво-, три- й чотири-слівні одиниці, а також різноманітні типи усичень, зокрема аббревіатур та акронімів. Вибір методу перекладу залежить від кількох чинників, таких, як контекст, цільова аудиторія, специфіка терміну, його усталеність у мові та зовнішні аспекти культури. Дослівний переклад є найкращим варіантом для відображення технічних термінів, коли необхідно дотримуватися точності та чіткості. Адаптація релевантніша для нових термінів або тих, що мають культурну специфіку та контекстуальну залежність. До транскрипції, зазвичай, вдаються, коли термін є власною назвою або коли його звучання має значення. Особливі труднощі становить переклад аббревіатур та акроніми, значення і переклад яких визначається контекстом та організаційною приналежністю.

Ключові слова: військова термінологія, структура та семантика, способи перекладу, коректність перекладу, контекст.

Oksana Rohach,
Candidate of Sciences, professor,
Lesya Ukrainka Volyn National University
Andrii Tyvodar,
Post-graduate student,
Lesya Ukrainka Volyn National University

MODERN MILITARY TERMINOLOGY THROUGH THE PRISM OF TRANSLATION

Modern military conflicts, global threats and dangers, challenges to the established world order, improvement of methods of warfare encourage the intensification of international communication and information exchange at the level of military departments and personnel. The result of such communication is the creation and development of the latest military terminology, algorithms for its improvement, clarity and correctness in translation. Terminology is not a static system, it is constantly evolving along with the development of technology and scientific knowledge. This is especially important to consider when translating the latest terms in the military branch, where each new invention or technology requires the introduction of new terms or revision of old ones. Changes in the military sphere and technological progress lead to an increase in the number of new terms and, accordingly, difficulties in translating them, but at the same time there are semantic changes such as expanding or changing the meaning of existing terms. At the present stage of nativization of the Ukrainian military terminology, it is important to unify terms and search for an exact match in the target language. A structural analysis of the military terminology indicates its division into one-word and multicomponent. Analytical terms make up the majority and show a steady tendency to increase their number. The most productive are two-, three- and four-word units, as well as a various types of shortenings, including abbreviations and acronyms. The choice of a translation method depends on several factors, such as the context, the target audience, the specifics of the term, its consistency in the language, and external aspects of the culture. A word-for-word translation is the best option for displaying technical terms when accuracy and clarity must be maintained. Adaptation is more relevant for new terms or those that have cultural specificity and contextual dependence. Transcription is usually resorted to when a term is a proper name or when its sound matters. Translation of abbreviations and acronyms, the meaning of which are determined by the context and organizational affiliation, cause particular difficulties.

Keywords: military terminology, structure and semantics, translation methods, relevance, context.

Військова термінологія займає важливе місце у лексико-семантичній системі мови, оскільки віддзеркалює узагальнені та унормовані знання про таку важливу частину життя суспільства, як військова справа, що набуває своєї актуальності в часи збройних конфліктів, воєн, окупації, анексії територій, перерозподілу усталеного міжнародного устрою. Військові терміни позначають різні види озброєння й оснащення, військових дій та операцій, рекрутингу та інформаційної діяльності,

а також міжнародної співпраці, контрактів, допомоги та домовленостей тощо. Сучасна військова термінологія постійно розвивається під впливом нових технологій та суспільно-політичних змін, що ускладнює її засвоєння, використання та іншомовне тлумачення. Переклад сучасних військових термінів – це складне і відповідальне завдання для перекладачів, яке потребує глибоких знань у мовній та військово-технічній галузях. У контексті російсько-української війни та активних військових дій на території України, консолідації сил у боротьбі з російськими загарбниками, зростаючої міжнародної співпраці у військовій сфері необхідність адекватного перекладу військових термінів набуває особливої важливості та актуальності, а головним завданням перекладачів постає забезпечення точності передачі інформації.

З огляду на стрімкий розвиток військових технологій і появу новітніх видів озброєння постійно з'являються нові терміни, які потребують мовного опрацювання, уніфікації та перекладу, що й визначає **актуальність** нашого дослідження. Відсутність усталених еквівалентів, складна військова термінологія, а також специфічні культурні та контекстуальні аспекти створюють додаткові труднощі для перекладачів. **Мета** нашої розвідки – встановлення ключових структурно-семантичних особливостей сучасної військової термінології та окреслення ефективних способів її перекладу. Основні **завдання** роботи – огляд теоретичних досліджень та практичних студій, присвячених аналізу військової термінології, визначення найуживаніших способів її перекладу з урахуванням лінгвальних та екстралінгвальних чинників. Для реалізації поставленої мети було використано такі **методи дослідження**, як описовий, структурний, трансформаційний, контекстуальний, зіставний та ін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Антропоцентричність сучасних лінгвістичних студій передбачає комплексний підхід до аналізу процесів термінотворення, їхнього узусу та перекладу в тісному взаємозв'язку з людиною та її діяльністю у військовій галузі. Питання структурно-семантичних особливостей військової термінології (зокрема термінів на позначення сучасного озброєння й ін.) та її перекладу досить складне і міждисциплінарне. Воно охоплює площини лінгвістики, перекладознавства, військової справи і технологій, міжнародної комунікації та дипломатії. Аналізом цієї проблеми займалися науковці різних галузей знань, а також перекладачі-практики. Серед основних мовознавчих та перекладознавчих аспектів, на які звертають увагу сучасні дослідники, наведемо такі: методика дослідження семантико-військової термінології та її класифікація за прагматичним принципом (Акульшина, 2022); способи класифікації військових термінів (Лукіяничук, 2017); формування української військової термінології (Яремко, 1997); новітні тенденції функціонування української військової терміносистеми (Жалай, 2018); структурний аналіз військових термінів української та англійської мов (Бабій, 2023); особливості перекладу термінів у текстах на військову тематику (Зайцева, 2013); особливості перекладу спеціалізованих термінів (включно з військовими); методи перекладу технічних термінів, перекладацькі стратегії та виклики (Newmark, 1988); специфіка перекладу спеціалізованої термінології (Baker, 2018); функційні підходи до перекладу спеціалізованих текстів, зокрема військових документів (Nord, 2018); переклад та локалізація (Mazur, 2021); якість перекладу спеціалізованих текстів та його оцінка (House, 2015).

Виклад основного матеріалу дослідження. Питання розгляду військових термінів передбачає окреслення поняття «термін» загалом. У нашому дослідженні послуговуємося тлумаченням, запропонованим А. П. Загнітком: «Терміни – номінативні одиниці – слова або словосполучення, використовувані для точного, максимально однозначного визначення понять, які утворюють специфіку різних галузей науки і техніки. Терміном називається одиниця історично сформованої термінологічної системи, що виражає поняття та його місце серед інших понять, позначається словом або словосполученням, служить для спілкування людей, пов'язаних між собою єдністю фаху, належить до словникового складу мови й підпорядковується її законам» (Загнітко, 2020: 807). Термінологічна система як найважливіший складник будь-якої спеціалізованої галузі знань (серед них – військова справа та озброєння) охоплює фіксовані та чітко визначені терміни, які використовуються для точного вираження специфічних понять. Знання та послуговування термінологією дає змогу уникнути неоднозначності, забезпечити зрозумілість комунікації між фахівцями.

Військова термінологія – це специфічна підгрупа професійної термінології, яка охоплює широкий спектр одиниць, що позначають поняття військової справи, починаючи від назв військових формувань і закінчуючи описом тактичних прийомів та характеристик зброї. Прикметною особливістю військової термінології є її високий ступінь кодифікації та стандартизації. Багато військових термінів розробляються та затверджуються на національному або міжнародному рівні (наприклад, НАТО), що забезпечує їхню уніфікованість та однозначність у межах військових структур різних країн. Це особливо важливо в умовах міжнародного співробітництва та коаліційних військових операцій, в яких військові повинні досягти взаєморозуміння. Прикладами сучасних українських та англійських уніфікованих військових термінів, які відповідають стандартам НАТО (зокрема STANAG 3680 – «NATO Glossary of Terms and Definitions» (STANAG3680) та застосовуються в Збройних Силах України після наближення до стандартів Альянсу можуть слугувати наступні: *Armed Forces* – *Збройні Сили*, *command* – *командування*, *unit* – *підрозділ*, *theatre of operations* – *театр воєнних дій*. Ці терміни є частиною процесу натовізації українського війська. Вони використовуються в документації, під час спільних навчань та в перекладах.

Ще одна показова риса військової термінології – її точність та однозначність. Військові терміни, зазвичай, не мають синонімів та не допускають варіантності в тлумаченні, що дозволяє уникнути будь-яких можливих непорозумінь у бойових умовах. Крім того, до військової термінології також належать аббревіатури та акроніми, що відзначаються високою інформативною насиченістю. Ці скорочення використовують для зручності та швидкості комунікації, особливо в умовах обмеженого часу. Наприклад: *IFV* (*Infantry Fighting Vehicle*) – *БМП (бойова машина піхоти)*, *SAM* (*Surface-to-Air Missile System*) – *ЗРС (зенітно-ракетна система)*, *бронетранспортер* – *МБТ (Main Battle Tank)*.

Військова термінологія зазнає постійних змін, удосконалень, уніфікацій з огляду на мовні та позамовні чинники. Технічний прогрес має прямий та постійний вплив на розвиток термінології, оскільки з кожним новим відкриттям або інновацією у військовій сфері виникає потреба у створенні нових термінів, які б точно описували нові поняття, технології чи види озброєння. Одним із прикладів впливу технічного прогресу є поява новітніх видів зброї, таких, як дрони, кіберзброя або лазерні системи. Для кожного з цих видів озброєння необхідно було створити відповідні терміни, що відображали б їхні специфічні характеристики та функції. Це, своєю чергою, потребує від перекладачів не лише глибокого знання мови, але й розуміння технічних аспектів нових технологій. Наприклад, *UAV* (*unmanned aerial vehicle*), або *RPV* (*remotely piloted vehicle*) – *БпЛА* або *дрон* (літальний апарат, який може злітати, здійснювати політ і сідати без фізичної присутності пілота

на його борту). Технічний прогрес також призводить до зміни значення вже існуючих термінів або їхнього використання в нових контекстах. Наприклад, *kill chain* – раніше означало «етапи виявлення та знищення цілі на полі бою», тоді як на сучасному етапі має розширене значення «багатодоменні операції, включаючи штучний інтелект, сенсори, дрони, супутники»; *combat* – раніше мало значення «фізичне зіткнення в бою», тоді як зараз набуло нового значення і використовується в нових сферах: *cyber combat*, *electronic combat*, *cognitive combat* (вплив на свідомість, інформаційна війна); *Kamikaze drone* – класичне значення «пілот-смертник (термін із Другої світової війни), тоді як нове значення «одноразовий ударний БПЛА, який сам знищується разом із ціллю (наприклад, Shahed-136)»; *gray zone operations* – операції в сірій зоні, новітній термін, що використовується на позначення дій нижче порогу відкритої війни: кібератаки, диверсії, впливові кампанії.

Структурний аналіз військової терміносистеми свідчить про її поділ на однослівну й багатокомпонентну. Аналітичні терміни становлять більшість і виявляють стійку тенденцію до зростання їхньої кількості. Найпродуктивнішими є дво-, три- й чотирислівні одиниці, а також різноманітні типи усічень, зокрема аббревіатур та акронімів (Бабій, 2023). Основними структурними типами військових термінів української та англійської мов є однокомпонентні (*offensive / attack* – наступ), двокомпонентні (*fire support* – вогнева підтримка), трикомпонентні (*main battle tank* – основний бойовий танк) і багатокомпонентні одиниці (*surface-to-air missile system* – зенітно-ракетна система). Щодо моделей термінотворення в англійській та українській мовах, то найпродуктивнішою є двокомпонентна модель: *medical evacuation (MEDEVAC)* – медична евакуація; *supply chain* – ланцюг постачання.

Знання термінології та розуміння її структури відіграє ключову роль у перекладі, оскільки правильний переклад термінів є запорукою точності та достовірності переданої інформації й успішності комунікації. Спотворений переклад термінів може призвести до серйозних наслідків, особливо у військовій сфері, в якій будь-яка помилка може стати фатальною. Наприклад, переклад термінів, що стосуються команд або опису технічних характеристик зброї, має бути абсолютно точним, адже це дає змогу уникнути неправильного розуміння та небажаних наслідків. Наприклад: *Advance* – Вперед!; *Halt* – Стій!; *Double time!* – Бігом!; *Get down!* – Лягай!; *Fire!* – Вогонь!; *Cease Fire!* – Припинити вогонь!; *Hold your fire* – Не стріляй!; *Fire at will!* – Вогонь за власним бажанням!; *Covering fire!* – Прикривальний вогонь!; *Suppress that target!* – Придушити ціль!; *Flank left/right!* – Обхід зліва/справа!; *Fall back!* – Відхід! / Відступай!..

Варто звернути увагу на те, що переклад військової термінології передбачає глибокі знання мови оригіналу й цільової мови, володіння перекладацькими вміннями та навичками, а також розуміння специфіки військової галузі. У цій галузі використовуються різні методи перекладу, кожен з яких має свої переваги та недоліки. Основними методами є дослівний переклад, калькування, адаптація, транскрипція і транслітерація.

Дослівний переклад передбачає максимально точне відтворення значення кожного слова оригіналу мовою перекладу. Цей метод найчастіше застосовують у науково-технічних текстах, де важливе передавання точного змісту, а також у тих випадках, коли міжмовні еквіваленти є достатньо точними, наприклад: *guided missile* – керована ракета; *cyber warfare* – кібервійна. Термін *cyber warfare* перекладено як *кібернетична війна* або *кібервійна*, що точно передає концепцію використання інформаційних технологій у військових діях, оскільки це форма ведення війни, яка здійснюється через комп'ютерні мережі та інформаційні системи, а її мета – порушити, знищити або контролювати інформаційні ресурси, інфраструктуру чи дані ворога без використання традиційної зброї. Такий відповідник став стандартом, що увійшов до офіційних документів та поширений в усній комунікації. Дослівний переклад терміна *smart bomb* як *розумна бомба* засвідчує успішну адаптацію, що зберігає метафоричне значення терміна, відображаючи його технологічну складність і можливості. Подібний переклад забезпечує точність, але може бути непридатним для складних або культурно специфічних термінів, коли пряме відтворення іншою мовою не передає всього значення або існує ймовірність спотворення сенсу. Наприклад, *friendly fire* – дослівно «дружній вогонь», проте це означає «неумисний обстріл своїх військ»; *casualties* – дослівно «жертви», але насправді має значення «втрати, які включають вбитих, поранених, зниклих, тобто сукупні людські втрати»; *command and control* – «командування і контроль», що має бути перекладено як «система управління військами, або командно-контрольна структура»; *force projection* – дослівний переклад «проекція сили», проте термін стосується здатності держави швидко й ефективно розгорнути свої війська у будь-якій точці світу. Особливі труднощі становлять сталі вирази та фразеологізми, тому що дослівний переклад однозначно спотворить значення виразу: *boots on the ground* – дослівно «чоботи на землі», але цей вираз означає «присутність військ/ введення сухопутних військ».

Калькування – це метод перекладу, коли значення іншомовного терміна передається буквально, шляхом послідовного відбиття кожного його елемента. Калькування використовують, коли термін можна розкласти на складники, що мають відповідники у мові перекладу. Наприклад, термін *battlefield management system* може бути перекладений як *система управління полем бою*. Наступний приклад перекладу виразу *situational awareness* шляхом калькування свідчить про те, що калька «ситуативна обізнаність» зберігає граматичну форму, але втрачає глибину значення, оскільки йдеться не просто про обізнаність, а про розуміння оперативної обстановки, тому кращим перекладом буде «оцінка тактичної обстановки». Калькування дозволяє зберегти структуру та значення оригінального терміна, але іноді може виглядати штучно або складно.

Адаптація – це перекладацький метод, який передбачає врахування специфіки мови та культури цільової аудиторії. Його використовують у тих випадках, коли дослівний переклад не забезпечує адекватного відтворення змісту або стилю оригіналу. Цей метод особливо корисний при перекладі термінів, які не мають точних еквівалентів у мові перекладу, наприклад: *stealth technology* – технологія малопомітності. Адаптація дозволяє зберегти зміст і функцію терміну, але може призводити до втрати деяких відтінків значення.

Транслітерацію і транскрипцію використовують для передачі іншомовних термінів шляхом заміни літер оригінального слова на літери мови перекладу, або ж передавання фонетичної форми терміну звуками цільової мови. Ці методи, зазвичай, застосовують для власних назв, нових або специфічних термінів, які ще не мають усталених еквівалентів у мові перекладу. Наприклад, назву переносного протитанкового ракетного комплексу *Javelin* передано як *Джавелін*, назву зенітного ракетного комплексу *Patriot* транскрибовано як *Петріот*, відтворюючи оригінальне звучання. Транслітерація дає змогу зберігати вихідне написання терміну в мові оригіналу, тоді як транскрипція передає звучання терміна, проте такі терміни можуть потребувати додаткового пояснення. Транслітерація і транскрипція є оптимальними методами перекладу для передачі власних

назв або брендів. Наприклад, назва ракети *Tomahawk* може бути транслітерована як *Томагавк*, що відбиває оригінальне написання, звучання та асоціації. Необхідно зазначити, що транслітеровані чи транскрибовані іншомовні терміни можуть зазнавати мовної адаптації, зокрема утворювати форми роду та множини, писатися з малої букви за правилами цільової мови: *джавеліни*. Існують приклади існування двох термінів в українській мові, один із яких перекладений, інший – транскрибований, напр.: *drone* – *безпілотник* (переклад передає функціональні характеристики цього типу озброєння) і *дрон*.

Особливе місце займає переклад новітніх термінів, зокрема в галузі сучасного озброєння, викликаючи значні труднощі через кілька причин. Одна з основних – відсутність еквівалентів у мові перекладу. Подібні терміни часто з'являються разом із новітніми технологіями, тому термінологічна система цільової мови ще не має релевантних термінологічних відповідей. У такому разі перекладачі змушені шукати альтернативні способи передачі значення, що може призвести до різних варіантів перекладу того самого терміна. Військова сфера, зазвичай, є одним із лідерів у впровадженні новітніх технологій, тому часто нові терміни поширюються швидше, ніж їх фіксують в офіційних словниках. Це потребує від перекладача високої адаптивності, професійності та креативності. До цих чинників додамо проблему культурної специфіки та контекстуального значення термінів. Наприклад, терміни, що позначають певні види зброї або особового складу, можуть мати неоднакові конотації в різних культурах, тому ці відмінності необхідно враховувати при перекладі, наприклад: *попратим* та *comrade/brother-in-arms/ buddy*. В українському контексті *попратим* – це культурно-історичний термін, що походить ще з козацької доби і передбачає духовну єдність, братерство у бою, навіть за межами армії. У той час як серед англійських відповідників *buddy* – це неформальне слово, яке означає «друг, товариш», а *brother-in-arms*, будучи ближчим за змістом, немає сакрального або національного підґрунтя. Щодо *comrade* – «товариш», то за часів СРСР він мав партійно-ідеологічний відтінок, а на Заході – радше застарілий. Тобто, культурна специфіка: *попратим* має емоційно-глибший, патріотично-культурний сенс, ніж жоден прямий переклад англійською мовою.

З огляду на постійні зміни в терміносистемах, важливим є використання релевантних лексикографічних джерел в мовах перекладу та оригіналу. Вартим наслідування є словник військової термінології, що регулярно оновлюється з включенням нових термінів та вилученням неуживаних і є у вільному доступі в он-лайн (DoD) (Department of Defence Dictionary of Military and Associated Terms (United States Department of Defence). Зрозуміло, що він включає терміни, які не належать до термінології, яка має гриф секретності. Понад двадцять п'ять тисяч термінів є достатньою базою для ефективного проведення операцій. Чіткі дефініції сприяють міжнародній стандартизації термінології. Поза тим можна зауважити також ряд інших словників/госларіїв військової термінології, друкованих та онлайн, наприклад *Military Lexicon (Global Security)*, *Glossary of Military Terms*, *Lexicon, and Abbreviations (ATS)*, *Glossary of Military Terms and Slang (Military)* (Жалай, 2018: 35–36).

Абревіатури та акроніми займають важливе місце у військовій термінології, оскільки вони широко використовуються для скорочення складних назв. Труднощі перекладу таких елементів пов'язані з тим, що вони можуть мати кілька значень або бути специфічними для певної країни чи організації: *CO* – *commanding officer* «командир підрозділу»; *company* – «рота», тобто у бойовому зведенні *CO* – це командир чи рота, тоді як в медичних чи юридичних документах ця абревіатура може мати зовсім інше значення: *CO* – у медичному контексті *carbon monoxide* «чадний газ» або *cardiac output* «серцевий викид»; в юридичних документах *CO* – *conscious objector* – «відмовник за переконаннями» або *court order* – «судовий наказ». Варто зазначити, що в межах військової сфери одна й та сама абревіатура може позначати різні поняття залежно від дистрибуції: *rules of engagement* – «правила ведення бойових дій/порядок відкриття вогню», проте в іншому контексті, в артилерійських підрозділах, може означати *range of effect* – «зона ураження». Це ускладнює роботу перекладача, який повинен визначити правильне значення, враховуючи контекст та специфіку тексту.

Іншою проблемою є відсутність стандартів перекладу абревіатур. У таких випадках перекладачі повинні або використовувати транскрипцію (залишати скорочення в оригінальному вигляді), або перекладати значення, що може призвести до втрати оригінальної інформативності або спотворення сенсу. Наприклад, абревіатура *NATO* може залишатися незмінною як в українському, так і в англійському тексті, оскільки вона є загальноприйнятою, проте скорочення *ICBM* (Intercontinental Ballistic Missile) потребує пошуку відповідника, адже її відтворення як *МБП* (міжконтинентальна балістична ракета) може призвести до непорозуміння. Переклад акронімів також залежить від ступеня інтеграції терміна в мову перекладу. Якщо акронім вже став частиною лексики цільової мови (наприклад, *lazer* – лазер, *radar* – радар), його можна залишити без змін. Якщо ж він маловідомий, його краще перекласти або пояснити.

Отже, точність перекладу у військовій галузі має вирішальне значення для ефективності й результативності міжнародної співпраці, успіху військових операцій, збереження життя особового складу. Вибір методу перекладу залежить від контексту, спеціалізації, цільової аудиторії, особливостей терміну, його усталеності, а також від лінгвокультурних відмінностей. Основними методами перекладу військової термінології є дослівний переклад, адаптація, калькування, транскрипція та транслітерація, проте за відсутності відповідника в мові перекладу може бути застосовано описовий переклад або ж створено ситуативний термін. Переклад у цій галузі потребує високого рівня точності, знання специфічної термінології, а також врахування культурних і етичних аспектів.

Література:

1. Акульшина Н. Т. Алгоритм та методика дослідження військової термінології (на матеріалі української, перської та англійської мов). URL: <https://doi.org/10.17721/StudLing2022.21.9-19> (дата звернення 23.04.2025).
2. Англо-український військовий словник-мінімум. URL: Київ: Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка. <https://adl.lndc.knu.ua/ua/chapter/491> (дата звернення 15.04.2025)
3. Бабій І. В., Кучвара Л. Б. Структурний аналіз військових термінів в англійській та українській мовах. URL : <https://Стаття-Бабій.pdf> (дата звернення 21.04.2025).
4. Жалай В. Я., Линник Т. Г., Миронюк Т. М., Пархоменко А. Ф., Рубашова Л. М. Новітні тенденції функціонування української військової терміносистеми. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*. Київ. 2018. С. 5–43. URL: https://langcenter.kiev.ua/Lingvistika%202018/1_Zhalay_et_al.pdf (дата звернення 20.04.2025).
5. Загнітко А. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 920 с.

6. Зайцева М. О. Особливості перекладу термінів у текстах на військову тематику. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 9: Сучасні тенденції розвитку мов. 2013. Вип. 10. С. 96–102.
7. Лукіянчук Ю. О. Способи класифікації військових термінів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». 2017. Випуск 66. С. 65–67. <https://eprints.ua.edu.ua/id/eprint/7825/1/22.pdf> (дата звернення 25.04.2025).
8. Яремко Я. Формування української військової термінології : автореф. дис.... канд. філ. наук : 10.02.01. Львів, 1997. 20 с.
10. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation. London : Routledge, 3rd ed. 2018. 390 p.
11. Department of Defense. DOD Dictionary of Military and Associated Terms. U.S. Department of Defense. 2020. 369 p.
12. English-Ukrainian Military Dictionary. Англо-український військовий словник / упоряд. Ukrop Austria. 2025. URL: <https://english-military-dictionary.org.ua/> (дата звернення 15.04.2025).
13. English Ukrainian Military Dictionary. Англо-український словник військової термінології, скорочень та аббревіатур. URL: <https://www.milword.net/> (дата звернення 15.04.2025).
14. House J. Translation Quality Assessment : Past and Present. London : Routledge. 2015. 170 p.
15. Mazur I. Translation and Localization: A Guide for Technical Communicators. London: Routledge. 2021. 186 p.
16. NATO Standardization Office. NATO Glossary of Terms and Definitions (AAP-06). NATO. 2020. 300 p.
17. Newmark P. A Textbook of Translation. Hoboken: Prentice Hall. 1988. 292 p.
18. Nord C. Translating as a Purposeful Activity: Functionalist Approaches Explained. London : Routledge. 2nd ed. 2018. 166 p.
19. STANAG 3680 – NATO Glossary of Terms and Definitions. URL : [https:// NATO – STANAG 3680 – NATO GLOSSARY OF TERMS AND DEFINITIONS \(ENGLISH AND FRENCH\) – AAP-6 | GlobalSpec](https://nato.org/stanag-3680) (дата звернення 15.04.2025).

References:

1. Akulshyna N. (2022). Alhorytm ta metodyka doslidzennia vaiskovoi terminolohii (na materialy ukrainskoi, perskoi ta anhliiskoi mov) [Algorithm and Methods of Military Terminology Research (Ukrainian, Persian and English)]. Mode of access: URL: <https://doi.org/10.17721/StudLing2022.21.9-19>. [in Ukrainian].
2. Anhlo-Ukrainskyi viiskovy slovnyk-minimum [English-Ukrainian Military Dictionary-Minimum] Kyiv: Viiskovy institut Kyivskoho natsionalnoho univrsytetu imeni Tarasa Shevchenka. Mode of access: URL: <https://adl.lndc.knu.ua/ua/chapter/491>.
3. Babii I., Kuchvara L. (2023). Strukturnyi Analiz viiskovykh terminiv v anhliiskii ta ukrainskii movakh [Structural Analysis of Military Terms in English and Ukrainian]. Mode of access: URL : [https:// Стаття_Бабій.pdf](https://statya_babii.pdf). [in Ukrainian].
4. Zhalai V., Lynnyk T., Myroniuk T., Parkhomenko A., Rubashova L. (2018) Novitni tendentsii funktsionuvannia ukrainskoi viiskovoi terminosystemy [The latest trends in the functioning of the Ukrainian military terminology system]. *Linhvityka XXI stolittia: novi doslidzhennia i perspektvy*. Kyiv. 2018. P. 5–43. Mode of access: URL: https://langcenter.kiev.ua/Lingvistika%202018/1_Zhalay_et_al.pdf. [in Ukrainian].
5. Zahnitko A. (2020). Suchasnyi linhvistychnyi slovnyk. [Modern linguistic Dictionary]. Vinnytsia : TVORY. 920 p. [in Ukrainian].
6. Zaitseva M. (2013). Osoblyvosti perekladu terminiv u tekstakh na viiskovu tematyku [Features of the translation of terms in texts on military topics]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova*. Serii 9: Suchacni tendentsii rozvytku mov. Vyp. 10. P. 96–102. [in Ukrainian].
7. Lukiianchuk Yu. (2017). Sposoby klasifikatsii viiskovykh terminiv. Способи класифікації військових термінів. [Methods of classification of military terms]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiya"*. Serii 9: "Filolohichna". Vypusk 66. P. 65–67. Mode of access: URL: <https://eprints.ua.edu.ua/id/eprint/7825/1/22.pdf>. [in Ukrainian].
8. Yaremko Ya. (1997). Formuvannia ukrainskoi viiskovoi terminolohii [Formation of Ukrainian military terminology]. Lviv, 20 p. [in Ukrainian].
10. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation. London : Routledge, 3rd ed. 2018. 390 p.
11. Department of Defense. DOD Dictionary of Military and Associated Terms. U.S. Department of Defense. 2020. 369 p.
12. English-Ukrainian Military Dictionary. Англо-український військовий словник / упоряд. Ukrop Austria. 2025. Mode of access: URL: <https://english-military-dictionary.org.ua/>.
13. English Ukrainian Military Dictionary. Англо-український словник військової термінології, скорочень та аббревіатур. Mode of access: URL: <https://www.milword.net/>.
14. House J. Translation Quality Assessment : Past and Present. London : Routledge. 2015. 170 p.
15. Mazur I. Translation and Localization: A Guide for Technical Communicators. London: Routledge. 2021. 186 p.
16. NATO Standardization Office. NATO Glossary of Terms and Definitions (AAP-06). NATO. 2020. 300 p.
17. Newmark P. A Textbook of Translation. Hoboken: Prentice Hall. 1988. 292 p.
18. Nord C. Translating as a Purposeful Activity: Functionalist Approaches Explained. London : Routledge. 2nd ed. 2018. 166 p.
19. STANAG 3680 – NATO Glossary of Terms and Definitions. Mode of access: URL : [https:// NATO – STANAG 3680 – NATO GLOSSARY OF TERMS AND DEFINITIONS \(ENGLISH AND FRENCH\) – AAP-6 | GlobalSpec](https://nato.org/stanag-3680).